

Justis- og politidepartementet,
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
02 NOV 2009	
SAKSNR.:	200904400
AVD/KONT/BEH:	LOV/ES/UE
DOK.NR.	24
ARKIVKODE:	

Gjøvik, 30. oktober 2009

Vår ref.:

- 2009-36 THB PSH

Deres ref.:

- 200904400 ES HAJ/mk

Høring - etterkontroll av personopplysningsloven

Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS) viser til brev av 3.7.2009 vedrørende høring av etterkontroll av personopplysningsloven, og dette dokumentet viser våre høringsuttalelser. Høringen som er sendt ut meget omfattende. NorSIS har derfor valgt å gi høringsuttalelse på et utvalg av de mest aktuelle problemstillinger.

1. Definisjonene

1.1 Begrepet personopplysning

NorSIS sier seg enig i at begrepet «personopplysning» beholdes. Begrepet «personopplysningstype» mener NorSIS ikke er et avklarende begrep, og NorSIS mener man i stede bør benytte mer beskrivende ord for å presisere. Det er viktig at opplistninger ikke er uttømmende, slik at innsnevring ikke skjer.

Det å presisere hva en personopplysning er, kan være med på å utelate spesielle typer personopplysninger. NorSIS mener at dette kan være en innsnevring av personopplysningsbegrepet og synes det er uheldig.

NorSIS støtter at det benyttes mest mulig like begrep som i Sverige, Danmark og Finland, f eks knyttet til «fysisk person».

NorSIS støtter endringen om å bruke uttrykket identifiserbar i personopplysningsdefinisjonen, samtid som man knytter kommentarer til forståelsen av begrepet. Det er viktig å unngå en snever tolkning av personopplysningsbegrepet.

1.2 Behandling av personopplysninger

NorSIS mener dette begrepet fungerer bra i dag.

1.3. Personregister

NorSIS mener at begrepet «personregister» bør fjernes fra loven. I dagens situasjon er det mange som ikke har noe forhold til begrepet «register». Begrepet «fortegnelse» bør også byttes ut med f eks samling. Disse begrepene bør moderniseres.

1.4 Behandlingsansvarlig

NorSIS sin erfaring er at det er komplisert å fastsette hvem som er behandlingsansvarlig i en virksomhet. Dette er et viktig begrep i loven, og det bør komme klart frem hvilket ansvar det innebærer og hvem som kan og skal være behandlingsansvarlig.

2. Personopplysningslovens saklige virkeområde

2.1 personopplysningslovens § 3 første ledd bokstav a

NorSIS mener at det kan være kompliserte avgrensinger i forhold til ordet elektroniske hjelpemidler. NorSIS mener det er viktig å benytte begreper som ikke innsnevrer lovens omfang og som ikke forandrer seg over tid, uansett utvikling i teknologi, slik f eks elektronisk kan gjøre. Begreper som automatisk og manuell kan være mer klargjørende, men NorSIS stiller seg tvilende til at automatiske behandlinger er uten noen form for menneskelig styring – og det kan derfor være vanskelig å skille uansett.

2.1 personopplysningslovens § 3 annet ledd

NorSIS mener det er viktig å skille mellom personlige opplysninger og privat aktivitet som også kan omhandle andre. F eks bilder av andre i privat arrangement.

Forslagsteksten i nytt annet punktum i § 3 annet ledd:

Begreper som ”konkret og begrenset krets” kan defineres veldig forskjellig. F eks vil unge personer i dag gjerne ha 500 «venner» på Facebook, mens en mer voksen person gjerne har færre «venner».

NorSIS stiller spørsmål til om privatpersoner også burde ha plikter i forhold til behandling av personopplysninger. Vi ser f eks at offentliggjøring av andre personers personopplysninger i stort omfang er enkelt i dag. Dette er heller ikke regulert på linje med når virksomheter behandler personopplysninger. Vi ser at Datatilsynet har skissert normer for hva man kan legge ut av bilder på nett. NorSIS mener imidlertid at privatpersoners plikter bør fremkomme i personopplysningsloven eller forskriften. NorSIS mener det må bli enklere å forstå hvilke plikter og rettigheter man har også som privatperson. Dette bør gjelde generelt i forhold til behandling av personopplysninger om andre personer, og ikke bare i forhold til bilder og andre produkter som er omfattet av åndsverksloven.

3 Ytringsfrihet og personvern

NorSIS ønsker ikke å gi høringsuttalelse på dette området.

4. Rettslig grunnlag for behandling av personopplysninger

NorSIS mener at det må gjøres mest mulig klart for de behandlingsansvarlige hva som er vilkårene for behandling av personopplysninger, slik at de i minst mulig grad selv må tolke loven. Trolig kan det da være en fordel å beskrive primær- og sekundærrettslig grunnlag.

Når det gjelder sammenslåing av §§ 8 og 9 mener NorSIS at en sammenslåing og forenkling samt at tekst sammenstilles, vil kunne gjøre det enklere for behandlingsansvarlige.

5. Overføring av personopplysninger til utlandet (§§ 29-30)

NorSIS mener at personopplysningsloven generelt må være teknologinøytral.

6. Melde- og konsesjonsplikt

NorSIS erfarer at svært mange norske bedrifter ikke kjenner til reglene for melde- og konsesjonsplikt. Noen synes også reglene er uklare. Dersom meldeplikt skal ha en funksjon må meldeskjema være enkelt tilrettelagt, og f eks kunne ha en oversikt pr virksomhet. Bruken av tjenesten Altinn som mange norske bedrifter er kjent med kan synes hensiktsmessig.

Alle norske bedrifter bør få informasjon om meldeplikten, og også få en «purring» i form av en årlig «oppsummering av selvmelding» eller rapport om hvilke personopplysninger som er meldt Datatilsynet. Dersom melde- og konsesjonsplikt skal ha noe hensikt må arbeidet tilrettelegges mer.

NorSIS mener at det bør være klare regler for hvilken behandling som er underlagt konsesjonsplikt, slik at behandlingsansvarlig ikke er usikker på dette. NorSIS mener det er viktig at Datatilsynet fører tilsyn med virksomheter som behandler personopplysninger, og spesielt sensitive personopplysninger.

7. Fjernsynsovervåking

NorSIS mener det er viktig at personopplysningsloven er teknologinøytral, og at dermed formålet med overvåkingen og hvor inngripende den er, skal behandles. Det bør komme klart fram hva som kan være formålet med overvåking og hvilke regler som gjelder.

Begrepet fjernsynsovervåking bør avskaffes og endres til overvåking. Skilting av all form for overvåking bør videreføres, og det bør vurderes å utdype informasjon til hvilken type overvåking som blir gjennomført.

8. Mindreåriges personvern

NorSIS mener at barns personvern bør sikres særlig.

Vi mener også at vern om privatpersoners behandling av personopplysninger i noen grad kunne vært bedre ivaretatt i personopplysningsloven.

9. Personvernombud

NorSIS mener at personvernombud er en svært positiv rolle for å sikre personvern og øke bevisstheten om personvern i virksomheten. Datatilsynet bør derfor jobbe for å få flere virksomheter til å ivareta en slik rolle i egen virksomhet. En presisering i loven om denne rollen kan virke positivt. Å endre navnet på rollen mener NorSIS ikke vil ha så stor betydning, verken i positiv eller negativ retning, da det ikke er så mange virksomheter som i dag innehar rollen.

10 Andre problemstillinger

NorSIS mener at egenskapene konfidensialitet, tilgjengelighet og integritet ivaretar kvalitetsbegrepet.

NorSIS mener det er en fordel om «etablere og vedlikeholde planlagte og systematiske tiltak» blir spesifisert slikt at behandlingsansvarlige ikke vil være i tvil om hva som kreves av virksomheten.

NorSIS mener det er viktig at det finnes sanksjonsmuligheter ved brudd på personopplysningsloven. Sanksjonene må være rettet mot virksomhetens øverste leder.

Identifisering og autentisering er viktige sikringstiltak som må ivaretas på en god måte. Det er viktig å skille på funksjonene identifisering og autentisering, slik at riktige mekanismer blir benyttet.

NorSIS er positiv til en innskjerping i bruk av fødselsnummer. Fødselsnummer bør bare benyttes til identifisering og aldri autentisering. NorSIS mener også at det alltid bør finnes alternative autentiseringsmetoder til biometriske løsninger.

På generelt grunnlag mener NorSIS det er viktig at loven er teknologinøytral. Utviklingen går veldig raskt og det er viktig at loven ivaretar nye utfordringer som nye fenomener vi får pga teknologi også blir ivaretatt, som f eks nettsamfunn.

Med vennlig hilsen

Tone Hoddø Bakås

Seniorrådgiver

Peggy Heie

Seniorrådgiver